

Rakas "☐\$£@:n päiväkirja

Yksi pedagogisesti kammottavimpia keksintöjä on oppimispäiväkirja tai luentopäiväkirja. En tiedä, milloin nämä hirvitykset on otettu käyttöön, mutta ne ovat aiheuttaneet pitkään opiskelijoille suurta turhautumista ja avuttomuuden tunnetta.

Oppimispäiväkirjan ohjeistuksia löytyy pääkirjoituksen alla olevista osoitteista. Mielenkiintoista sinänsä, oman pääaineeni arkeologian sivuilta ei löydy omaa ohjeistusta oppimispäiväkirjoille. Yleensä käytetään luentosarjan vetäjän antamaa ohjeistusta, mutta viime kädessä päiväkirjan vastaanottajan, ei vetäjän ohjeistus määrää lopullisen arvosanan. Mikäli vastaanottajan käsitys hyvästä luentopäiväkirjasta poikkeaa luentosarjan alussa annetusta ohjeistuksesta, niin voi voi. Vieläpä on tapauksia, joissa ohjeistuksesta udeltaessa on jokainen kyselijä saanut erilaisen ohjeistuksen "*Laittakaa vaan paljon omaa ajattelua, ei sitä luentosisältöä tarvitse kerrata*" vs. "*Ei mitään omaa, kertokaa vaan mitä luennolla käsiteltiin*".

Valistuneen arvaukseni mukaan ohjeistuksen noudattamiseen ja arvostelun helpottamiseen on hankittu Maikkarilla pyörineen tietovisan onnenpyörä arvosteltaessa töitä. Kahdesti olen saanut rosvo-sektorin mutta kahdesti myös tuplannut pisteeni. Työni ovat siis olleet päiväkirjojen vastaanottajien mielestä alinta pohjamutaa tai kelvanneet sellaisellinaan lähestulkoon opinnäytetöiksi. Kaikkein suurin vika opintopäiväkirjoissa onkin arvostelijan subjektiivisuus: vaikka esseissä ja tenteissä on aina arvostelijan tulkintaa, näkyy heilahtelu rajuimmin päiväkirjoissa.

Tämä subjektiivisuus antaa tunteen siitä, että teemme luentopäiväkirjoja arvostelijaa ja hänen persoonallisuuttaan varten. Missä määrin on oltava omaa pohdintaa? Miten paljon luennon sisällöstä on kerrottava? Mihin on kiinnitettävä huomiota? Entä jos ensimmäisen luennon sisältöä jatketaan (ja tämä käy usein) ensi luennon alussa, koska aika ei riitä? Miten yhdistää nämä katkenneet luennot mielekkääksi kokonaisuudeksi?

Entä milloin on käyttänyt riittävästi oheiskirjallisuutta työssään, ja liittyykö se aiheeseen riittävästi? Luentosisällöllä, oheiskirjallisuudella ja omalla ajattelulla jonglööraus saavat pienen kallon pullistumaan ja aiheuttavat suurta henkistä pahoinvointia. Oheiskirjallisuuden linkittäminen on vaikeaa: joko luennosta, josta on kiinnostunut ja johon kirjallisuus linkittyy on kirjoittanut jo liikaakin, tai sitten yksi teos ei sovi kuin otsikon puolesta mihinkään luentoon.

Vikaa on tätä nykyä myös luentosarjoissa. Jos luentosarjaan kuuluu tusinan verta luentoja, on niistä vain kahdessa tai kolmessa aidosti uutta ja tolkun asiaa. Minua huvitti, kun kerran yksi Strömsön jakso kertoi kymmenessä minuutissa sen mihin luennoitsija oli tarvinnut kolme kokonaista luentoa. Keskimäärin ihmistieteiden luentosarjaan kuuluu yksi tai kaksi kauempaa tulevaa vierasta, jotta kaikki ei olisi perusopinnoista kerrattua. Lisäksi otetaan kaksi viimeisen kahden vuoden sisällä maisteriksi valmistunutta apurahatutkijaa, jotka ovat lisänneet tavallisen PowerPoint-esitelmänsä loppuun kaksi kalvoa, joilla rakentavat aasinsillan luentosarjaan tyyliin "Papua-uusiguinealainen pääkallonmetsästys ja kestävä kehitys Närpiössä EU:n sateenkaarikehittämishankkeessa 2015".

Sitten on kaikkein pahin: mitä kirjoittaa luennosta, josta ei saa mitään irti? Olen ollut eräällä luennolla, jonka aikana kävin pahasti epäilemään luennoitsijan mielenterveyttä ja kykyä ylipäätään selvitä hengissä luennon loppuun. Tein radikaalin ratkaisun: kävelin ulos luentosalista ja valehtelin päiväkirjassani, etten muiden kiireiden vuoksi päässyt luennolle. Toisella luennolla taas kirjoitin muistiinpanoihini ainoastaan yhden kymmeneen huuto- ja kysymysmerkkiin päättyneen retorisen kysymyksen, jonka tarkka sanamuoto jääköön itsesensuurin alle. Jokaiseen luentosarjaan kuuluu vähintään kaksi luentoa, joista ei saa millään tekstiä vaaditut puolitoista liuskaa.

Voinen kokemusteni pohjalta auttaa jonkin verran saman ongelman kanssa painivia. Miten hyvä oppimispäiväkirja syntyy? Ensinnäkin luentosisällön referointiosuudesta: suosittelen käyttämään kätevää ohjelmaa [Primitive Word Counter](#), joka erittelee yleisimmin käyttämanne sanat ja fraasit. Syöttäkää tekstinne siihen ja etsikää adjektiivit, joita käytitte useimmiten ja korvailkaa niitä. Etsikää kaikki "*oli mielenkiintoista kuulla, että...*" tai "*oli kiinnostavaa*" ja vaihdelkaa noin 4/5 toiseksi ilmaisuiksi. Suositeltavia ovat "*oli jännittävää saada tietää*", "*en ollut tullut ajatelleeksi että*" ja tietysti "*jäin janoamaan lisää tietoa aiheesta*". Toiseksi kannattaa etsiä omaa lähdekirjallisuutta ja esitellä se (kolme riviä lisää tekstiä!). Sillä voi myös naamioda "liikaa omaa ajattelua".

Itse olisin monta kertaa mieluummin kirjoittanut luentosarjasta parin minua kiinnostavan teeman osalta yhden tai kaksi lyhyttä esseettä päiväkirjan sijaan. Tämä olisi hyödyttänyt minua paremmin, sillä olisin pystynyt keskittymään oman työni kannalta olennaiseen uuteen tietoon ja työstämään sitä välittömästi. Sen sijaan olen juuttunut tuskittelemaan epämääräisten luentojen kanssa, ja yrittänyt saada puoltatoista liukaa kalvoshow'sta, joka on koostunut esimerkiksi puhtaasti valokuva-aineistosta. "*Sitten luennoitsija näytti valokuvan toisesta samanlaisesta esineestä, jossa oli hieman erilainen väri kuin edellisessä ja sitä edeltävässä ja sitä edeltävässä*". Backspace Backspace Backspace Backspace Backspace... "*Jäin janoamaan lisää tietoa siitä, miten esineiden erilainen väriyty...*".

Riku Kauhanen

Kuriositeetikabi.netin päätoimittaja

Muutamia ohjeita oppimispäiväkirjoihin:

<http://www.hum.utu.fi/sivustot/historia/opiskelu/opiskeluohjeita/luentopaivakirja.html>

http://www.hum.utu.fi/oppiaineet/folk/opiskelu/opiskelun_tueksi/#kirjalliset_tehtavat

<http://www.hum.utu.fi/laitokset/taiteidentutkimus/opetus/suoritusmuodot/#luentopvk>

<http://www.soc.utu.fi/laitokset/sosiologia/opiskelu/oppimispaivakirja.html>

<http://www.hum.utu.fi/oppiaineet/satakunta/opiskelu/ohjeet/luentopaivakirja.html>